

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΠΕΤΡΙΔΗ

ΗΜΕΡΙΔΑ: «ΗΜΕΡΑ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ: ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ, ΑΝΑΠΤΥΞΗ»

5 Μαρτίου 2020, Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Κύπρου

Φίλες και φίλοι,

Στις 7 Μαρτίου είναι η Παγκόσμια Μέρα Ανοικτών Δεδομένων. Ουσιαστικά είναι η παγκόσμια μέρα για την ανάπτυξη, την έρευνα, την καινοτομία, την πρόοδο. Άρα αποκτά ιδιαίτερη σημασία και σημειολογία ότι τιμάμε την μέρα των ανοικτών δεδομένων σ' αυτό το χώρο, στη νέα Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κύπρου, ένα έργο-σταθμός για την Κύπρο, ένα χώρο πνευματικής δημιουργίας για την ερευνητική και ακαδημαϊκή κοινότητα.

Η παγκόσμια πρόοδος έχει καθοριστικές στιγμές στην επανάσταση των δεδομένων.

Για παράδειγμα, το 1450, ένας χρυσοχόος από το Mainz της Γερμανίας, ο Johannes Gutenberg, τελειοποιούσε τον πρώτο μηχανικό εκτυπωτή. Η τεχνολογία του Gutenberg, μείωνε δραστικά το κόστος αντιγραφής δεδομένων και πληροφοριών και πολλαπλασίαζε γεωμετρικά την αναπαραγωγή τους.

Μέσα σε 50 μόλις χρόνια, τα εκτυπωμένα κείμενα στην Ευρώπη αυξήθηκαν από 50 σε 20 εκατομμύρια, κάτι που πραγματικά σηματοδοτούσε την επανάσταση του μαζικού αλφαριθμητισμού, την ανάδειξη και μετάδοση της πολιτισμικότητας, και της γνώσης, και ουσιαστικά το τέλος της φεουδαρχικής κοινωνίας.

Με την ψηφιακή τεχνολογία που διαθέτουμε σήμερα, το κόστος μετάδοσης των δεδομένων και της γνώσης, έχει ουσιαστικά περιοριστεί στο μηδέν.

Το κράτος ήταν βοηθητικό σε αυτή την μεγάλη επανάσταση με την θέσπιση νόμων κατά της λογοκρισίας αλλά και για την πνευματική ιδιοκτησία.

Σήμερα, η μεγάλη πρόκληση η οποία αντιμετωπίζουμε είναι η απελευθέρωση της τεράστιας δυναμικής όλων των δεδομένων με το άνοιγμά τους. Και το κράτος οφείλει να είναι υποστηρικτικό με το άνοιγμα των δεδομένων του δημοσίου τομέα.

Μια απεριόριστη προοπτική που αφορά την έρευνα, την καινοτομία, την πολιτική λογοδοσία, την ανάπτυξη, την δημοκρατικότητα, και την πρόοδο. Αφορά την διαφάνεια με όλες τις θετικές προεκτάσεις στις ζωές μας.

Και είμαι ιδιαίτερα υπερήφανος που η Κύπρος δηλώνει παρόν σε αυτή την πρόκληση.

Κατ' αρχάς, οφείλω να αναγνωρίσω ότι έχουν επιτευχθεί πολλά βήματα προόδου στον τομέα αυτό, για τα οποία νιώθουμε ιδιαίτερα περήφανοι. Είναι μια προσπάθεια που παρακολουθώ προσωπικά αφού έχω εμπλακεί στο έργο για το άνοιγμα των δεδομένων του δημοσίου από τα πολύ αρχικά του στάδια, υπό την ιδιότητά μου τότε ως Υφυπουργός παρά τω Προέδρω και έχοντας υπό την εποπτεία μου τα θέματα Διοικητικής και Αναπτυξιακής Μεταρρύθμισης.

Είχαμε από τότε ξεκαθαρίσει ότι ο πλούτος των δεδομένων που παράγει και κατέχει το δημόσιο, δεν αποτελεί ιδιοκτησία της κυβέρνησης και σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να μένει κλειδωμένος και ξεχασμένος σε συρτάρια.

Αντίθετα, τα δεδομένα αυτά ανήκουν στους πολίτες και μέσα από την αξιοποίησή τους μπορούν να αποτελέσουν πολύτιμη πρώτη ύλη για τη δημιουργία νέων εφαρμογών και υπηρεσιών, για την ανάπτυξη οικονομικής δραστηριότητας, για την έρευνα και την καινοτομία, για τη βελτίωση των δημόσιων υπηρεσιών που παρέχονται στους πολίτες. Το άνοιγμα των δημόσιων δεδομένων είναι ένας πραγματικός εκσυγχρονισμός.

Θυμάμαι τον Νοέμβριο του 2014 σε εργαστήριο που διοργανώθηκε για την ενημέρωση των δημόσιων λειτουργών για την ανάγκη διάθεσης δημοσίων δεδομένων στους πολίτες, προσφέρονταν περίπου 120 σύνολα από 10 φορείς του δημοσίου. Τον Απρίλιο του 2015 σε άλλη εκδήλωση για τα ανοικτά δεδομένα εξέφραζα την ικανοποίησή μου ότι στην διαδικτυακή πύλη φιλοξενούνταν 450 περίπου σύνολα δεδομένων από 50 φορείς. Σήμερα τα σύνολα δεδομένων ξεπερνούν τα 1000.

Μέχρι σήμερα, έγιναν αποφασιστικές και συντονισμένες ενέργειες για το άνοιγμα των δεδομένων του δημοσίου, με μεθοδικότητα και προσήλωση των εμπλεκόμενων στην όλη προσπάθεια. Η όλη διαδικασία υπήρξε σαφώς δύσκολη και επίπονη, καθότι αφενός επρόκειτο για ένα έργο το οποίο ξεκινούσε από το μηδέν χωρίς προηγούμενη γνώση ή εμπειρία, αφετέρου αφορούσε οριζόντια όλη τη δημόσια υπηρεσία με μεγάλο αριθμό εμπλεκόμενων. Ενδεικτικά, θα αναφέρω κάποια σημεία-σταθμό στην όλη εξέλιξη του έργου:

- Από το 2015 τέθηκε σε ισχύ η εθνική εναρμονιστική νομοθεσία για την περαιτέρω χρήση των δεδομένων του δημοσίου στην Κύπρο, στην οποία καθορίζονται και ρυθμίζονται με ρητό και σαφή τρόπο όλα τα θέματα πολιτικής. Η νομοθεσία αυτή θα αντικατασταθεί με έναν νέο Νόμο που θα πρέπει να τεθεί σε ισχύ μέχρι τον Ιούλιο του 2021, προς εναρμόνιση της Κύπρου με την νέα Ευρωπαϊκή Οδηγία για τα ανοικτά δεδομένα.
- Εκπονήθηκε Στρατηγικό Πλάνο για τα Ανοικτά Δεδομένα (2017-2021), μέσω του οποίου προωθούνται επιμέρους δράσεις βάσει σχετικής προτεραιοποίησης.
- Αναπτύχθηκε μια σύγχρονη και με βάση τα ευρωπαϊκά πρότυπα Εθνική Πύλη διάθεσης των ανοικτών δημόσιων δεδομένων (data.gov.cy), σε συνεργασία με το Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου. Σε αυτή φιλοξενούνται πέραν των 1000 συνόλων δεδομένων από 80 και βάλε δημόσιους φορείς της κεντρικής κυβέρνησης καθώς και από τον ευρύτερο δημόσιο τομέα.
- Δημιουργήθηκε Δίκτυο Λειτουργών – Συνδέσμων σε όλη τη δημόσια υπηρεσία, στο οποίο παρέχεται συστηματική εκπαίδευση και υποστήριξη, στο πλαίσιο

της προσπάθειας τα δεδομένα να παραμένουν επικαιροποιημένα και ποιοτικά.

- Διοργανώθηκαν μέχρι σήμερα 2 Μαραθώνιοι Ανάπτυξης Εφαρμογών με ανοικτά δημόσια δεδομένα (Open Data Hackathon 2016 & 2018).
- Πραγματοποιήθηκε σειρά ημερίδων τόσο για τον ιδιωτικό, όσο και στο δημόσιο τομέα, φέρνοντας κοντά το δημόσιο με τον ακαδημαϊκό / ερευνητικό τομέα. Οι δράσεις αυτές απέφεραν καρπούς, αφού τα δεδομένα του δημοσίου της Κύπρου επαναχρησιμοποιούνται πλέον από μεγάλο αριθμό ερευνητών, επιχειρήσεων και προγραμματιστών για την ανάπτυξη νέων και ευφάνταστων εφαρμογών και εργαλείων (π.χ. για την ποιότητα του αέρα, για τις τιμές των καυσίμων, για τα διανυκτερεύοντα φαρμακεία, τουριστικές εφαρμογές, εργαλεία που αναπτύχθηκαν από το ΚΟΙΟΣ για βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών από δημόσιους φορείς – για την Αστυνομία, για την ΑΗΚ, για το Τμήμα Δημοσίων Έργων κ.ά.).

Οι ενέργειες της Κύπρου, αναγνωρίστηκαν και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, όπου η Κύπρος είναι ανάμεσα στους πρωτοπόρους. Σύμφωνα με την τελευταία έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2019, η Κύπρος κατατάχθηκε στην 4η θέση με συνολική βαθμολογία 80%, στην κατηγορία “Fast Trackers”, μεταξύ των 32 χωρών που συμμετείχαν. Είναι η Κύπρος που μπορεί.

Η συζήτηση γύρω από τα ανοικτά δεδομένα και ευρύτερα τα δεδομένα, είναι σήμερα πιο επίκαιρη από ποτέ άλλοτε, αφού τα δεδομένα κατέχουν πρωταγωνιστικό ρόλο στη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον ψηφιακό μετασχηματισμό.

Μια στρατηγική που οραματίζεται τη δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς δεδομένων, ώστε να υπάρχει απρόσκοπτη ροή δεδομένων εντός της ΕΕ και σε όλους τους τομείς, για τη δημιουργία νέων καινοτόμων εφαρμογών που θα είναι προς όφελος των πολιτών και των επιχειρήσεων με πολλούς τρόπους:

- Για βελτίωση της υγείας και περίθαλψης μέσω εξατομικευμένης ιατρικής,
- Για τη δημιουργία βελτιωμένης κινητικότητας και ευφυών συστημάτων μεταφορών,
- Για τη δημιουργία νέων προϊόντων και υπηρεσιών,
- Για την ανάπτυξη διασυνοριακών δημόσιων υπηρεσιών που να εξοικονομούν πόρους
- Για βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης.
- Για τροφοδότηση εφαρμογών τεχνητής νοημοσύνης, αφού όσο περισσότερα δεδομένα έχουμε, τόσο πιο έξυπνοι είναι οι αλγόριθμοι.

Τα αριθμητικά στοιχεία και οι προβλέψεις που παρουσιάζονται σε έκθεση που δημοσιεύτηκε πρόσφατα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αναφορικά με τον οικονομικό αντίκτυπο των ανοικτών δεδομένων, επιβεβαιώνουν το μέγεθος και την αξία που φέρουν τα ανοικτά δεδομένα για το οικονομικό μέλλον της Ευρώπης:

- Κατά το 2019 το μέγεθος της αγοράς των ανοικτών δεδομένων εκτιμάται στα 184 δις. ευρώ και προβλέπεται να φθάσει μεταξύ 199,51 και 334,21 δις. ευρώ το 2025.

- 10,9 εκατομμύρια επαγγελματίες απασχολούνται στον τομέα των δεδομένων για το 2019, ενώ η πρόβλεψη για το 2025 ανεβάζει τον αριθμό αυτό στα 1.12-1.97 εκ.

Μπροστά σε όλα αυτά τα μελλοντικά σχέδια της ΕΕ, η Κύπρος δεν μένει παθητικός και αμέτοχος θεατής, αλλά καθίσταται μέρος αυτής της αλλαγής. Είναι γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια, η Κύπρος έχει κάνει πολύ σημαντικά βήματα σε θέματα έρευνας και καινοτομίας, ενώ αρκετές πολιτικές και προγράμματα έχουν εφαρμοστεί από την κυβέρνηση για υποβοήθησή της. Οι άνθρωποι που ασχολούνται με την έρευνα και την καινοτομία, αποτελούν πλέον μια ραγδαία αναπτυσσόμενη κοινότητα, η οποία μπορεί να αποτελέσει τη βάση για το νέο μοντέλο ανάπτυξης της χώρας. Είναι ένα μεγάλο συγκριτικό μας πλεονέκτημα το οποίο οφείλουμε να εκμεταλλευτούμε. Η πολιτεία, αφουγκραζόμενη την ανάγκη για έναν ισχυρό και εξειδικευμένο κεντρικό φορέα που να μπορεί έμπρακτα να στηρίζει και να προωθήσει την έρευνα, την καινοτομία και την ψηφιακή πολιτική, έκανε πραγματικότητα την ίδρυση του νέου Υφυπουργείου Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής.

Φίλες και φίλοι,

Οι προοπτικές, είναι τεράστιες και εμείς ως κράτος οφείλουμε να κάνουμε το καθήκον μας. Να συνεχίσουμε το άνοιγμα των δημόσιων δεδομένων, επικεντρωμένοι πλέον στην ποιότητα και αμεσότητα, επενδύοντας σε ακόμα πιο σύγχρονες υποδομές διάθεσης δεδομένων σε πραγματικό χρόνο, όπως για παράδειγμα την υποδομή διάθεσης των δεδομένων των δημόσιων μεταφορών και της τηλεματικής των λεωφορείων, που μόλις πρόσφατα δημοσιεύτηκε στην Εθνική Πύλη Ανοικτών Δεδομένων.

Συνεχίζουμε, λοιπόν και εντείνουμε τις προσπάθειές μας, για την διαφάνεια και το άνοιγμα των δεδομένων και συνεχίζουμε να γκρεμίζουμε τον τοίχο των δεδομένων του δημοσίου, επιστρέφοντάς τα στους νόμιμους τους δικαιούχους, τους πολίτες, και απελευθερώνοντας την δημιουργική τους ύλη για την πρόοδο, την καινοτομία, την ανάπτυξη.